

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 15.5.2018
COM(2018) 306

**KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW,
LILL-KUNSILL EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EWROPEW
EKONOMIKU U SOĊJALI U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI**

**Aġenda Ewropea ghar-Riċerka u l-Innovazzjoni imġedda - l-opportunità tal-Ewropa li
ssawwar il-ġejjieni tagħha**

***Il-kontribut tal-Kummissjoni Ewropea għal-laqgħa Informali tal-mexxejja tal-UE dwar l-
innovazzjoni f'Sofia fis-16 ta' Mejju 2018***

“Il-futur tagħna ma jistax jibqa’ xenarju, abbozz, idea fost ideat oħrajn. Hemm bżonn li nhejju l-Unjoni ta’ għadha, mil-lum.”

Il-President tal-Kummissjoni Jean-Claude Juncker
l-Istat tal-Unjoni, Strasburgu, it-13 ta’ Settembru 2017

Ir-riċerka u l-innovazzjoni huma kruċjali għall-futur tagħna. Dawn huma l-uniku mod biex jiġi indirizzat simultanjament u b’mod sostenibbli t-tkabbir ekonomiku baxx, il-ħolqien limitat ta’ impjiegi u l-isfidi globali bħalma huma s-saħħa u s-sigurtà tal-ikel, u l-oċeani, il-klima u l-enerġija.”

Il-kontribuzzjoni tal-Kummissjoni Ewropea għal-laqgħa informali tal-mexxejja fit-23 ta’
Frar 2018

“Ser inħallu l-ispazju meħtieġ għal manuvrar fid-diversi livelli sabiex insaħħu l-potenzjal tal-Ewropa għall-innovazzjoni u t-tkabbir.”

Id-Dikjarazzjoni ta’ Ruma, Ruma, il-25 ta’ Marzu 2017

Il-Kummissjoni Ewropea tilqa' d-deċiżjoni tal-President tal-Kunsill Ewropew biex jiġi organizzat dibattitu fost il-Mexxejja dwar ir-Riċerka u l-Innovazzjoni u l-passi meħtieġa sabiex tiġi ggarantita l-kompetittività dinjija tal-Ewropa. Din il-Komunikazzjoni tippreżenta gabra ta' azzjonijiet konkreti sabiex tingħata spina lill-aġenda tal-UE dwar ir-Riċerka u l-Innovazzjoni u sabiex tiġi alimentata d-diskussjoni informali li se jkollhom il-Kapijiet ta' Stat jew ta' Gvern f'Sofia fis-16 ta' Mejju 2018.

1. L-okkażjoni tal-Ewropa li tinvesti fil-futur

L-investiment fir-riċerka u l-innovazzjoni huwa investiment fil-futur tal-Ewropa. Jghinna nikkompetu fuq livell dinji u jghares il-mudell soċjali uniku tagħna. Itejjeb il-ħajja ta' kuljum ta' miljuni ta' nies hawn fl-Ewropa u madwar id-dinja, u jghin biex jiġu solvuti wħud mill-akbar sfidi soċjetali u ġenerazzjonali tagħna. Ir-riċerka u l-innovazzjoni jinsabu mdawrin magħna kullimkien: mill-iżvilupp u t-tqassim ta' 1,6 miljun vaċċin tal-Ebola, għall-ħolqien ta' batterija 100 darba aktar qawwija minn daww tas-soltu, sal-iżvilupp ta' karożzi tal-linja għall-ibliet tagħna, li jahdmu b'cellola tal-fjuwil mill-idroġenu.

Dan jirrifletti l-fatt li s-soċjetà tista' timxi 'il quddiem biss bl-istess pass li timxi bih l-innovazzjoni. Tista' tohloq prosperità dejjiema biss jekk tagħmel l-akbar użu li tista' mill-gharfien, l-ispirtu ta' impriża u l-produttività tal-poplu tagħha. U jidher ċar li kull ekonomija tista' tibqa' tirbaħ lil min jikkompetilha biss jekk tibqa' fl-ogħla livell fir-riċerka u fl-innovazzjoni.

Din hija l-isfida li għandha quddiemha l-Unjoni tagħna llum hekk kif qegħdin nirsistu biex inżommu u ntejbu l-istil ta' ħajja Ewropew tagħna. Wasal iż-żmien li ninvestu fil-futur L-innovazzjonijiet imsejsa fuq it-teknoloġija, id-digitalizzazzjoni dejjem tiżdied tas-setturi kollha u x-xejriet il-kbar fid-dinja qegħdin jibdlu l-istil ta' kif ngħixu, joffru opportunitajiet enormi, iżda wkoll joħolqu sfidi godda. Hekk kif din ix-xejra tkompli żżid il-pass, il-ħtieġa għall-innovazzjoni se tkun dejjem aktar akuta. Il-pajjiżi madwar id-dinja qegħdin jinvestu b'mod massiv fir-riċerka u l-innovazzjoni fl-oqsma kollha tal-ekonomija. Dan qiegħed jintensifika l-kompetizzjoni madwar id-dinja u jhedded il-pożizzjoni kompetittiva tal-Ewropa f'setturi industrijali kruċjali. L-approfondiment tal-hila tal-Ewropa li tagħmel innovazzjoni, bl-assigurazzjoni li jsiru l-investimenti neċessarji, u l-aċċelerazzjoni tat-tixrid tal-innovazzjoni madwar l-Ewropa, huma għalhekk kwistjoni ta' neċessità għall-prosperità tagħna fil-futur.

Ir-riskji huma kbar – iżda daqstant iehor huwa kbir il-potenzjal tal-Ewropa. Il-mewġa li jmiss ta' innovazzjoni, li tikkombina l-fiziku mad-digitali, se jkollha l-għeruw tagħha fix-xjenza, it-teknoloġija u l-inġinerija, oqsma li fihom l-Ewropa għandha, u hemm bżonn li żżomm, vantaġġ kompetittiv. L-Ewropa għandha 7% tal-popolazzjoni tad-dinja iżda fiha jsir 20% tal-investiment kollu fir-riċerka u l-iżvilupp li jsir fid-dinja kollha u fiha joħorġu madwar terz tal-pubblikazzjonijiet kollha xjentifiċi ta' livell għoli¹. Fl-Ewropa nsibu wkoll bażi industrijali qawwija.

Hemm bżonn li l-Ewropa tibni fuq dawn l-assi u fuq il-valuri tagħha sabiex tiżviluppa l-mudell distintiv tagħha ta' innovazzjoni. Hija għandha tara li tieħu li tista' mill-kultura

¹ Ir-Rapport "Science, Research and Innovation Performance of the EU 2018".

kollaborattiva tagħha, ibbażata fuq it-tishib u li tgħin biex tisserdaq l-innovazzjoni madwar l-Unjoni kollha. U hekk kif tkun qiegħda tagħmel dan, hija għandha tara li l-livell għoli ta' protezzjoni Ewropea tad-dejta u tal-privatezza taċ-ċittadini – li llum isservi ta' referenza madwar id-dinja kollha – iservi ta' vantaġġ kompetittiv fil-każ tat-teknoloġiji l-godda, bħal ma hi l-Intelliġenza Artifiċjali jew il-big data².

L-UE hija ż-żona ta' riċerka u innovazzjoni l-aktar miftuħa fid-dinja. Hija mhux biss tilqa' l-organizzazzjonijiet ta' riċerka mid-dinja kollha fil-proġetti tagħha, iżda hija wkoll tikkollabora b'mod estensiv ma' shab internazzjonali fejn jidhlu programmi kongunti. Sabiex tippromwovi kundizzjonijiet ekwi, jenħtieġ li hija tinkoraġġixxi opportunitajiet godda tas-suq għal prodotti u servizzi innovattivi. Hija għandha wkoll tistimula sinerġiji u investiment transfruntiera fir-riċerka u l-innovazzjoni, li jgħibu benefiċċji reċiproki lin-nies u lin-negozji,³ filwaqt li jiġi żgurat li l-UE tkun tista' tiddefendi l-interessi tagħha f'setturi strateġiċi.

F'oqsma oħra, madankollu, fl-Ewropa qegħdin jidhru nuqqasijiet fejn tidhol l-innovazzjoni. Dan mhux ġej minhabba nuqqas ta' ideat jew ta' kumpaniji godda u għadhom jibdew: il-problema pjuttost hija nuqqas ta' estenzjoni u diffużjoni, hekk kif l-innovazzjonijiet mhux dejjem jiġu ttrasformati f'opportunitajiet godda tas-suq u ta' tkabbir. U l-investiment tal-industrija fir-riċerka u l-innovazzjoni hemm bżonn li jingħata spinta 'il quddiem. L-UE qegħda taqa' lura fil-konfront taċ-Ċina u tal-Istati Uniti fil-livelli ta' investimenti fit-teknoloġiji li x'aktarx li se jkunu dominanti fil-futur.

Sabiex tagħmel l-akbar użu possibbli mill-potenzjal tagħha, u sabiex tegħleb l-ostakli tagħha, l-Ewropa trid tiffoka l-approċċ tagħha fuq tliet livelli. L-ewwel nett, hemm bżonn ta' investiment sostanzjali fir-riċerka xjentifika u teknoloġika, b'attenzjoni partikolari fuq sfidi ewlenin soċjetali u industrijali, bħal ma huma dawk li għandhom x'jaqsmu mas-sigurtà, it-tibdil fil-klima u l-impatt ta' popolazzjoni li qiegħda tixjieh. It-tieni, l-ambjent tan-negozju irid isir wieħed aktar favorevoli għall-innovazzjoni u aktar favorevoli għar-riskju. It-tielet, iċ-ċittadini Ewropew għandhom jiġu mghejjuna matul dik li se tkun tranzizzjoni rapida u, għal uħud, turbulenti.

L-okkażjoni li għandha l-Ewropa li tmexxi l-mewġa li jmiss ta' innovazzjoni se tkun tiddependi fuq il-hila tagħna li nsibu t-taħlita t-tajba ta' politiki u strumenti. Huwa essenzjali għall-Ewropa li ssostni l-iżvilupp kompetittiv ta' katini ta' valuri strateġiċi tal-futur⁴. Is-Suq Uniku Digitali⁵, l-Unjoni tal-Enerġija⁶, l-Istrateġija Industrijali⁷ u l-Politika ta' Kompetizzjoni tagħna kollha jipprovdulna qafas sod. Għodod bħal ma huma l-Pjan ta' Investiment⁸, il-

² COM (2018) 237.

³ Dan huwa ta' rilevanza b'mod partikolari meta l-UE tinnegoza ftehimiet ta' kummerċ. Ara l-proposta tal-Kummissjoni għal regolament li jistabbilixxi qafas ta' skrinjar għall-Investimenti Diretti Barranin fl-UE, COM(2017)487.

⁴ Ir-Rapport "*Re-finding Industry –Defining Innovation*", mill-Grupp ta' Livell Għoli indipendenti ta' Teknoloġiji Industrijali ta' Jürgen Rüttgers, il-Kummissjoni Ewropea, 2018.

⁵ COM (2015) 192 , COM (2015) 550.

⁶ COM (2015) 80, COM (2016) 763.

⁷ COM (2017) 479.

⁸ 30% tal-fondi allokati mill-Pjan ta' Investiment kienu ddedikati lill-Imprizi Żgħir u Medji, 22% għal proġetti ta' riċerka u innovazzjoni u 11% għal proġetti li jkollhom l-għan li jtejjbu l-kapaċità digitali tal-Ewropa.

programm Orizzont 2020 għar-riċerka u l-innovazzjoni⁹ u l-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej¹⁰ għandhom storja ta' suċċess bil-provi. Dan il-pedament kien ta' għajjnuna biex l-Ewropa titqiegħed fuq quddiem nett f'haqqa oqsma tax-xjenza u t-teknoloġija dinjija u nholqu kundizzjonijiet aħjar biex id-ditti jkunu jistgħu jkunu aktar innovattivi u jikkompetu.

Issa wasal iż-żmien li wieħed jimxi għal-livell li jmiss. U dan nistgħu naghmluh biss jekk nimxu b'approċċ tassew Ewropew, b'kollaborazzjoni lil hinn mill-fruntieri nazzjonali, u billi naġixxu fuq livell tal-Unjoni. Ikollna suċċess skont kemm inkunu kapaċi nużaw il-kapital u l-investiment pubbliku flimkien b'mod effiċjenti. Se jiddependi fuq oqsfa regolatorji Ewropej u nazzjonali li jibqgħu validi fil-futur u li jkunu favorevoli għall-innovazzjoni. Se jiddependi fuq suq uniku li fih il-kompetizzjoni effettiva u ġusta tippremja u tinċentiva l-investiment fl-innovazzjoni mill-privat. Se jiddependi fuq il-hila li l-universitajiet Ewropej jigu mbuttati jaħdmu b'metodi aktar favorevoli għall-imprizi. Se jiddependi fuq li jiġi żgurat li kull Stat Membru u kull reġjun tal-Ewropa jkun jista' jagħti kontribut lejn il-mewġa li qiegħda tikber ta' eċċellenza fix-xjenza u fl-innovazzjoni. Dawn il-fatturi kollha jinsabu taħt il-kontroll kollettiv tal-Unjoni tagħna u issa wasal iż-żmien li niehdu r-riedni tal-futur tagħna f'idejna.

2. Aġenda mġedda għal Ekosistema Ewropea tar-Riċerka u l-Innovazzjoni aktar qawwija

L-effetti tar-riċerka u l-innovazzjoni jinhassu madwar is-soċjetà tagħna kollha, b'atturi, strumenti u politiki differenti involuti fil-livelli lokali, nazzjonali u Ewropej. Hemm bżonn li l-Ewropa tqarreb dawn il-muturi u dawn il-livelli ta' governanza lejn xulxin sabiex jinholq ambjent favorevoli għar-riċerka u l-innovazzjoni. Dan jinkludi l-konnessjoni tal-ekosistemi differenti lokali u reġjonali ta' riċerka u innovazzjoni sabiex tingieb 'il quddiem l-innovazzjoni madwar il-katini ta' valur tal-UE.

Fil-livell Ewropew, ir-regolamentazzjoni, il-kooperazzjoni transfruntiera u l-baġit tal-UE jistgħu kollha jkunu forzi effettivi ta' politika. Il-politika f'oqsma bħal ma huma l-enerġija, it-trasport u l-industrija jikkontribwixxu għal ekonomija b'livell baxx ta' karbonju li tkun sostenibbli. L-iżvilupp ekonomiku permezz tal-innovazzjoni huwa parti integrali fil-politika ta' koeżjoni u dik agrikoli. Ġew stabbiliti programmi speċifiċi biex ikunu ta' għajjnuna fl-ispinta 'il quddiem tar-revoluzzjoni diġitali fl-UE. Ir-riċerka u l-innovazzjoni huma fil-qalba tal-firxa shiħa tal-politiki dwar l-edukazzjoni u t-taħriġ. Il-politiki tas-suq intern u tal-kompetizzjoni huma mfassla sabiex isostnu u jagħtu s-setgħa lil ditti innovattivi, b'mod partikolari Imprizi Żgħar u Medji, u biex jgħinuhom jespandu u jiżviluppaw swieq godda.

Madankollu, jeżistu lakuni u kwistjonijiet li qegħdin ifeġġu fejn l-Ewropa tista' u għandha tagħmel titjib. Din il-Komunikazzjoni tixhet dawl fuq il-progress li sar u tippromovi azzjonijiet godda fejn l-Unjoni Ewropea tista' tagħmel differenza.

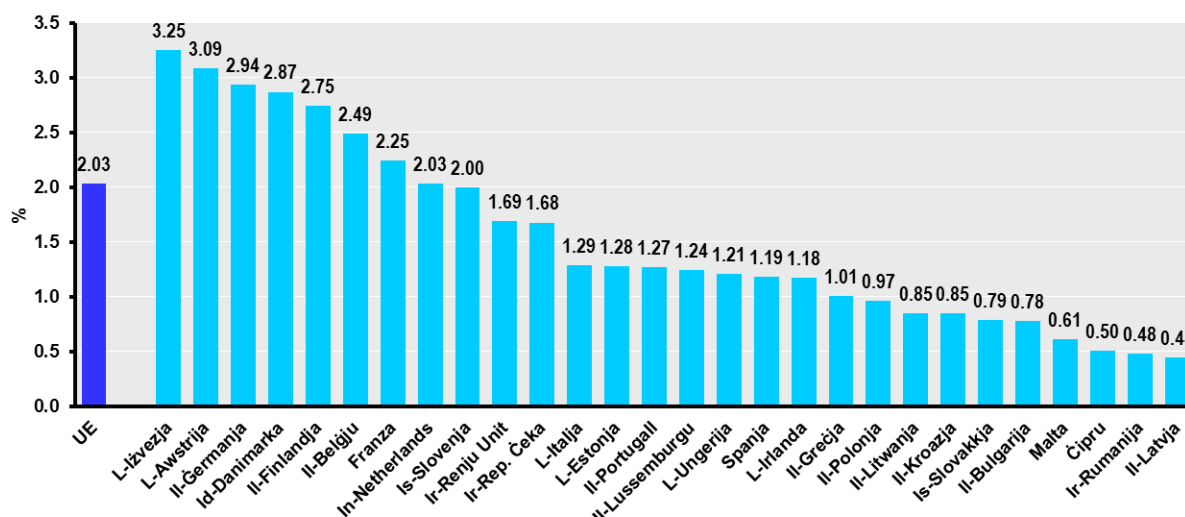
⁹ Bhalissa l-UE qiegħda tonfoq qrib it-EUR 80 biljun għall-Programm ta' Qafas tagħha għar-Riċerka u l-Innovazzjoni Orizzont 2020 bejn l-2014 u l-2020.

¹⁰ Il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej qegħdin jinvestu aktar minn EUR 44 biljun fir-riċerka u l-innovazzjoni, inklużi xi EUR 30 biljun f'reġjuni fi tranżizzjoni, anqas żviluppati, imbiegħda u b'popolazzjoni baxxa.

2.1 Jiġi ggarantit investiment pubbliku essenzjali u jiġi stimulat l-investiment privat

L-evidenza tikkonferma li l-iskala tal-investiment privat u pubbliku fir-riċerka u l-innovazzjoni għandha impatt dirett fit-titjib tal-produttività u fit-titjib tal-kompetittività globali¹¹. Madankollu, l-UE għadha ferm 'il bogħod mill-mira ta' investiment kumplessiv ta' 3% tal-Prodott Domestiku Gross fuq ir-riċerka u l-iżvilupp¹².

L-intensità tar-riċerka u l-iżvilupp fl-2016¹³

Investiment pubbliku

Il-maġġoranza kbira ħafna tal-investiment pubbliku fir-riċerka u l-innovazzjoni fl-UE – madwar 85% – ġej minn finanzjament nazzjonali. Filwaqt li l-finanzjament pubbliku għar-riċerka u l-iżvilupp fl-UE u fl-Istati Membri tagħha huwa bejn wieħed u ieħor paragonabbli ma' dak li jonfq u l-Istati Uniti, jeżistu differenzi kbar bejn Stat Membru u ieħor. Huwa essenzjali li tingħata spinta lir-riċerka u l-innovazzjoni fl-Istati Membri fejn hemm nefqa baxxa sabiex il-potenzjal tal-innovazzjoni tal-UE jitkabbar kemm jista' jkun.

Fil-livell Ewropew, il-programm preżenti tal-UE tar-Riċerka u l-Innovazzjoni, **Orizzont 2020**, kellu suċċessi kbar – tant li l-UE marret fuq quddiem fejn jidhlu ħafna oqsma tax-xjenza u tat-teknoloġija¹⁴. B'baġit totali ta' aktar minn EUR 13,1 biljun għall-perjodu 2014-2020, **il-Kunsill Ewropew tar-Riċerka**¹⁵ kien ta' għajjnuna biex l-eċċellenza xjentifika fir-riċerka avvanzata tmexxiet 'il quddiem u biex l-Ewropa ġibdet lejha whud mill-aqwa talenti¹⁶.

¹¹ COM (2018) 2.

¹² COM (2010) 2020, COM(2017) 690. Ara wkoll ir-Rapport "Science, Research and Innovation Performance of the EU 2018", kif ukoll ir-rapport "Lab, Fab, App" tal-Grupp indipendenti ta' Livell Għoli dwar il-massimizzazzjoni tal-impatt tal-programmi ta' riċerka u innovazzjoni tal-UE, ippresedut minn Pascal Lamy.

¹³ Sors: Il-Kummissjoni Ewropea, id-Direttorat-Ġenerali għar-Riċerka u l-Innovazzjoni. Deġta: Eurostat.

¹⁴ COM (2018) 2, u r-rapport "Lab, Fab, App".

¹⁵ Il-Kunsill Ewropew tar-Riċerka kien ġie stabbilit fl-2013 sabiex jimplimenta parti minn Orizzont 2020. Huwa magħmul minn Kunsill Xjentifiku indipendenti, il-korp ta' tmexxija tiegħu li jikkonsisti minn riċerkaturi distinti, kif ukoll minn Aġenzija Eżekuttiva inkarigata mill-implimentazzjoni. Huwa jifforma parti minn Orizzont 2020.

¹⁶ Bħala eżempju, il-Prof. Feringa, riċevitur ta' għotja mill-Kunsill Ewropew tar-Riċerka u xjentist inkarigat minn proġett ikkoofinanzjat taħt waħda mill-azzjonijiet "Marie Skłodowska-Curie" fl-2016 rebah il-Premju Nobel għall-Kimika.

B'baġit ta' EUR 6,2 biljun, **l-Azzjonijiet Marie Skłodowska Curie** kienu ta' sostenn għal riċerkaturi ta' kwalità għolja matul il-karrieri kollha tagħhom¹⁷.

Il-Pjan ta' Investiment għall-Ewropa kien ta' sostenn b'mod partikolari għal proġetti innovattivi u għal impriżi żgħir u medji¹⁸. **Il-Fondi Ewropej Strutturali u ta' Investiment** kienu ta' importanza vitali għall-investiment pubbliku fir-riċerka u l-innovazzjoni u għat-tifrix reġjonali tiegħu¹⁹.

Fil-proposta tagħha dwar **il-Qafas Finanzjarju Pluriennali 2021-2027**, tat-2 ta' Mejju 2018²⁰, il-Kummissjoni għamlitha ċara li r-riċerka u l-innovazzjoni għandhom jibqgħu prijorità essenzjali għall-UE. Il-Kummissjoni pproponiet li żżid l-investimenti fir-riċerka u l-innovazzjoni billi allokati EUR 100 biljun għall-programm futur **Orizzont Ewropa** u għall-**Programm ta' Riċerka u Tahriġ tal-Euratom**. Bl-istess mod, il-Kummissjoni pproponiet li timmobilizza madwar EUR 11-il biljun għal strumenti bbażati fuq is-suq inkluż strumenti finanzjarji u garanziji baġitarji f'perjodu speċifiku ddedikat taħt il-**Fond InvestEU**, li min-naħa tiegħu se jimobilizza EUR 200 biljun ta' investiment privat fis-sostenn tar-riċerka u l-innovazzjoni²¹. Dan jirrifletti l-kunsens li jeżisti li l-investiment fir-riċerka u l-innovazzjoni mhux biss huwa ta' importanza kritika għall-impjegi u t-tkabbir fl-UE; huwa wkoll qasam b'valur miżjud Ewropew għoli ħafna.

L-innovazzjoni trid tkun mutur ċentrali għall-politiki u l-programmi tal-UE għall-2021-2027. Il-kumplimentaritajiet u s-sinergiji mal-programmi ta' finanzjament tal-UE se jiġu sfruttati bis-sħiħ, b'tali mod li l-finanzjament ikun razzjonalizzat u kkoordinat għall-benefiċċju ta' attivitajiet imtejba ta' riċerka u innovazzjoni. B'dan il-mod, barra mill-programm Orizzont Ewropa, programmi oħra magħgħuri ta' finanzjament, bħal ma huma l-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa, il-Fondi Ewropej ta' Żvilupp Reġjonali u ta' Koeżjoni, il-Programm Ewropa Diġitali, il-Fond ta' Difiza Ewropew, il-Politika Agrikola Komuni u l-Programm Spazjali, ukoll se jipprovdu stimulu sinifikanti għall-innovazzjoni.

Investiment privat

Investiment privat baxx fl-innovazzjoni hija dgħufija persistenti fl-Ewropa. Il-livell ta' investiment kummerċjali fir-riċerka u fl-innovazzjoni fl-UE huwa ta' 1,3% tal-Prodott Domestiku Gross. Dan huwa ftit wisq hdejn dak li jonfqu ċ-Ċina (1,6%), l-Istati Uniti (2%), il-Ġappun (2,6%) jew il-Korea ta' Isfel (3,3%)²².

¹⁷ L-azzjonijiet "Marie Skłodowska-Curie" huma parti mill-programm Orizzont 2020. Sa mill-2013, disa' rebbieha tal-Premju Nobel kienu jew assoċjati ma' xi azzjoni Marie Skłodowska-Curie jew kienu superviżuri tagħhom.

¹⁸ 30% tal-fondi allokati mill-Pjan ta' Investiment kienu ddedikati lill-SMEs, 22% għal proġetti ta' riċerka u innovazzjoni u 11% għal proġetti li għandhom l-għan li jtejjbu l-kapaċità diġitali tal-Ewropa.

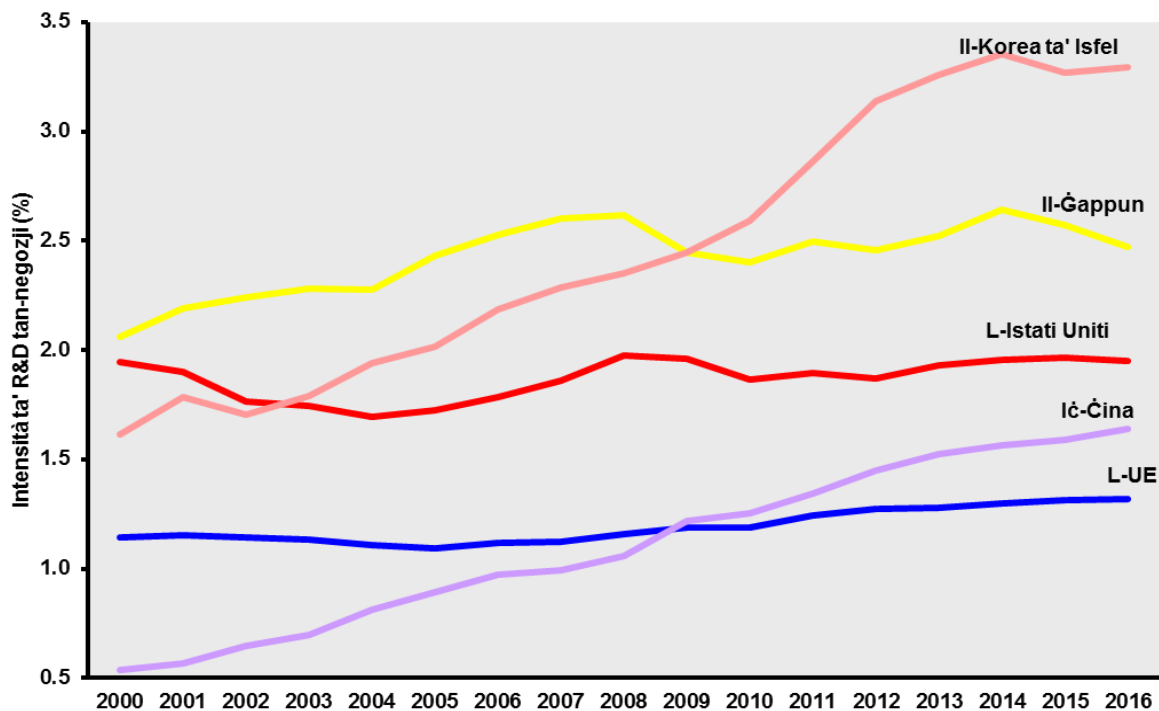
¹⁹ Ara r-rapport "Science, Research and Innovation Performance of the EU" f'BG, CZ, EE, HR, LV, LT, HU, MT, PL, RO, SI u SK, il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej huma s-sors ewlieni għall-iffinanzjar tar-riċerka u l-innovazzjoni.

²⁰ COM(2018) 321.

²¹ Programmi oħra bħal ma huma l-Fond ta' Innovazzjoni, il-Programm tas-Suq Uniku, il-Fondi għall-politiki tal-agrikoltura u għall-politiki marittimi, il-Fond Soċjali Ewropew, l-Erasmus+, il-programmi Kultura u Valuri tal-UE, se jkollhom elementi ċentrali ta' innovazzjoni.

²² Ir-Rapport "Science, Research and Innovation Performance of the EU 2018".

Il-kumpaniji tal-UE jonfqu anqas fuq ir-Riċerka u l-Iżvilupp mill-kompetituri tagħhom²³
 L-evoluzzjoni tal-intensità ta' R&D tan-negozji, 2000-2016

L-Ewropa għandha bżonn industrijali li tagħmel innovazzjoni u tinvesti fl-innovazzjoni. Sabiex jingħata spinta lill-investment privat, hemm bżonn li l-Ewropa ttejjeb l-ambjent għan-negozju permezz ta' qafas regolatorju sempliċi, ċar u effettiv. Hemm bżonn li ttiprovdi swieq miftuħa u kompetittivi, inċentivi t-tajba għall-investment, u aċċess aktar faċli għall-finanzi, b'mod partikolari għal negozji żgħar u ta' daqs medju. Il-finanzjament għar-riċerka industrijali, b'mod speċjali permezz tat-tishib pubbliku-privat, huwa wkoll ta' importanza partikolari sabiex jinżamm il-pass mal-kompetizzjoni globali.

L-Istrateġija ta' Politika Industrijali tal-UE timmira lejn li li ttejjeb b'mod kumplessiv il-kundizzjonijiet tan-negozju għal investment privat fl-innovazzjoni, inkluż l-iffaċilitar tal-akkwist pubbliku ta' soluzzjonijiet innovattivi. Dan isir permezz ta' gabra komprensiva ta' azzjonijiet li jvarjaw mill-immodernizzar tal-oqsfa tal-proprjetà intellettuali għall-adozzjoni ta' inizjattivi tas-Suq Uniku Digitali bħal ma hija r-regolamentazzjoni dwar iċ-ċibersigurtà u l-flussi tad-dejta²⁴. Hija tikkumplimenta l-Aġenda tal-UE dwar ir-Regolamentazzjoni **Ahjar**, li tiżgura li l-politiki u l-ligijiet tal-UE jkunu effettivi u effiċjenti kemm jista' jkun permezz ta' konsultazzjoni sistematika ma' daww ikkonċernati, ta' evalwazzjonijiet u ta' valutazzjonijiet tal-impatt²⁵. L-inizjattivi reċenti dwar **l-Intelliġenza Artifiċjali, l-Informatika ta' Prestazzjoni Għolja** kif ukoll **l-Ekonomija xprunata mid-Dejta**, fost oħrajn, se jgħinu lill-Ewropa tkun fuq ta' quddiem nett tal-mewġa ta' innovazzjoni li jmiss²⁶. **Il-Pjan ta' Investment għall-Ewropa** jneħhi l-ostakoli għall-investment, jipprovdi vizibbiltà u assistenza teknika għal proġetti ta' investment, u jagħmel użu ahjar mir-riżorsi finanzjarji²⁷.

²³ Sors: Il-Kummissjoni Ewropea, id-DĠ Riċerka u Innovazzjoni Dejta: Eurostat, OECD.

²⁴ COM(2017) 479.

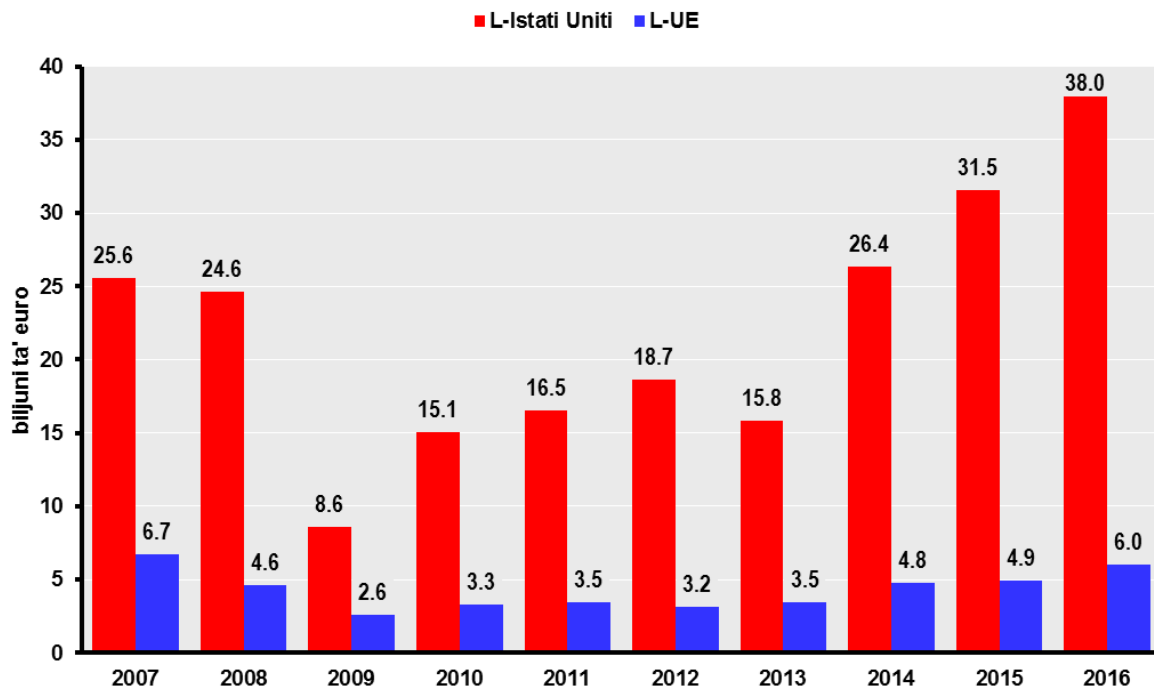
²⁵ COM(2015) 215 u COM(2017) 651.

²⁶ COM(2018) 008, COM(2018)237.

²⁷ <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/investment-plan/>

Dghufija speċifika Ewropa hija l-kapital ta' riskju – sors kruċjali ta' finanzjament għal kumpaniji innovattivi godda. B'mod kumplessiv, il-livell tal-investiment fil-kapital ta' riskju huwa wiehed minn hamsa dak li hu fl-Istati Uniti²⁸. Id-daqs medju ta' dawn il-fondi fl-Ewropa huwa wisq żgħir biex ikun jista' jiġbed investituri magħguri istituzzjonali u privati. Dan iwassal għal nuqqas fl-iffinanzjar ta' kumpaniji hekk kif jikbru kif ukoll għal dipendenza eċċessiva fuq is-sostenn pubbliku.

Fondi ta' kapital ta' riskju (f'biljuni ta' euro) iġġenerati fl-UE u fl-Istati Uniti, 2007-2016²⁹

Il-Fond Ewropew għall-Investimenti Strateġiċi ta' hajja ġdid lill-investiment fi proġetti strateġiċi, b'terz mill-investiment totali mistenni ta' aktar minn EUR 500 biljun mistenni jmur għar-riċerka u l-innovazzjoni.

Il-Kummissjoni tefgħet attenzjoni qawwija fuq l-iffaċilitar tal-aċċess għall-finanzi għall-innovazzjoni, kemm fl-istadju bikri kif ukoll f'dak ta' espansjoni. Dan qed isir permezz tal-istrumenti ta' finanzjament InnovFin taħt l-"Orizzont 2020" (investimenti mistennija ta' EUR 30 biljun), kif ukoll il-Programm għall-Kompetittività tal-Imprizi u l-Imprizi Żgħar u Medji (investimenti mistennija ta' EUR 40 biljun). Imprizi żgħar u medji jistgħu wkoll ikollhom aċċess għal iffinanzjar għall-innovazzjoni permezz ta' strumenti finanzjarji sostnuti mill-Fond Ewropew tal-Iżvilupp Reġjonali³⁰.

Fil-futur se jkun hemm bżonn li "jsir aktar b'anqas" bl-użu intelligenti u effiċjenti tal-istrumenti finanzjarji sabiex tingħbed u titqiegħed fil-mira massa kritika ta' investiment privat. Ma' dan, għandna bżonn anki ta' **sistema tat-taxxa li ssostni l-innovazzjoni** billi tippermetti

²⁸ PwC / CB Insights MoneyTree™ Report, Q4 2017.

²⁹ Sors: Il-Kummissjoni Ewropea, id-DĠ Riċerka u Innovazzjoni – Dejta: Invest Europe, NVCA / Pitchbook /

³⁰ Bhalissa hemm imwarrba EUR 9,2 biljun għal strumenti ta' self, garanzija u ekwità, marbuta mat-tkabbir intelligenti li jirfdu finanzjament pubbliku u privat addizzjonali.

li l-kostijiet tar-riċerka u l-innovazzjoni jkunu jistgħu jitnaqqsu mill-introjtu taxxabpli, b'benefiċċji addizzjonali għall-kumpaniji zgħar. Il-proposta tal-Kummissjoni għal **Baži Komuni Konsolidata għat-Taxxa Korporattiva** għandha l-għan li ggħib dan fis-seħħ. Huwa issa essenzjali li l-Parlament Ewropew u l-Kunsill bla dewmien jadottaw il-proposta biex l-Istati Membri jkunu jistgħu jagħmlu użu shiħ minn dan l-istrument kruċjali biex jiffaċilitaw l-investment privat fir-riċerka u l-innovazzjoni³¹.

Inizjattiva ewlenija għdida kkumbinat l-Orizzont 2020, il-Fond Ewropew għall-Investimenti Strateġiċi u l-Programm għall-Kompetittività tal-Imprizi u l-Imprizi Żgħar u Medji sabiex tnediet **VentureEU**. Din l-inizjattiva għandha l-għan li tagħti spina lill-**kapital ta' riskju fl-Ewropa**, immexxi minn manigers privati u ffinanzjat fil-biċċa l-kbira mill-investment privat³². VentureEU għandha tkun ta' stimulu għall-investituri istituzzjonali u ta' inkoraġġiment biex aktar manigers ta' fondi jidhlu fis-suq Ewropew u joperaw b'mod transfruntier sabiex in-nuqqasijiet eżistenti fil-ffinanzjament għat-tul jiġu indirizzati. B'investimenti li jlaħhqu EUR 410 miljun mill-UE, il-mira inizjali tagħha huwa li jingabru aktar minn EUR 2,1 biljun fit-12-il xahar li ġejjin, li jwasslu għal ammont stmat ta' EUR 6,5 biljun f'investimenti f'madwar 1,500 kumpanija għdida, jew imkabbra, fl-Ewropa. **VentureEU għandha l-potenzjal li tirdoppja l-investment b'kapital ta' riskju fl-Ewropa**. Barra minn dan, il-Kummissjoni bħalissa qieghda tiżviluppa l-kunċett ta' inizjattiva Escalar, bl-oġettiv li tghin lill-fondi ta' kapital ta' riskju jilhqqu daqs akbar b'mod aktar malajr bil-mobilizzazzjoni ta' fondi privati kbar, bħal ma huma l-fondi tal-pensjoni jew tal-assikurazzjoni.

Sabiex dan jiġi sostnut, l-inizjattivi mnedija taħt **l-Unjoni tas-Swieq Kapitali** qegħdin jissimplifikaw l-oqsfa regolatorji għall-għbir u l-ġestjoni tal-fondi ta' kapital ta' riskju fl-Ewropa. Dan fl-aħħar mill-aħħar se jghin biex il-kapital ta' riskju jkun disponibbli b'mod aktar faċli. Madankollu għad hemm bżonn ta' aktar sforzi biex tintlaħaq skala li tkun aktar adegwata għall-piż ekonomiku tal-Ewropa.

Passi kruċjali

- Jiġi adottat bla telf ta' żmien il-Qafas Finanzjarju Pluriennali sabiex jiġi żgurat li r-riċerka u l-innovazzjoni jibqgħu jkunu wahda mill-prijoritajiet essenzjali ta' politika u finanzjament tal-UE għall-futur, fl-istrumenti baġitarji differenti kollha.
- L-Istati Membri jiehdu l-passi meħtieġa biex jimmassimizzaw l-investimenti tagħhom fir-riċerka u l-innovazzjoni biex jilhqqu l-mira ta' 3% tal-Prodott Domestiku Gross.
- Jiżdied l-investment privat fir-riċerka u l-innovazzjoni u jiġu estiżi inizjattivi bħal ma huma VentureEU sabiex tinghata spinta lill-kapital privat ta' investment u lill-**"kapital paċenzjuż"**.

2.2 L-oqsfa regolatorji jsiru adattati għall-innovazzjoni

Swieq li jiffunzjonaw tajjeb li jinċentivaw il-kompetizzjoni u l-innovazzjoni joħolqu l-impjiegi u t-tkabbir. L-ekonomija tal-Ewropa għandha bżonn **qafas regolatorju** li jkun immirat lejn l-innovazzjoni bil-flessibbiltà li jadatta għal industrija u soċjetà li qegħdin jevolvu b'heffa. Ir-regolamentazzjoni u l-infurzar tar-regoli tal-kompetizzjoni għandhom rwol kruċjali biex jinholqu kundizzjonijiet ekwi għal dawki li jidhlu godda fis-suq u biex jingħataw

³¹ Il-proposta għal Baži Komuni Konsolidata għat-Taxxa Korporattiva għandha l-għan li tinċentivizza l-investment fir-R&D permezz ta' tnaqqis kbir. COM(2016) 685.

³² VentureEU hija Fond ta' Fondi pan-Ewropew ta' kapital ta' riskju sostnuta minn gabra ta' sitt fondi mmexxija mill-privat (http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2763_en.htm)

incentivi għall-innovazzjoni. Standards komuni u regoli ta' interoperabbiltà jiffaċilitaw l-adozzjoni u l-użu fis-suq ta' soluzzjonijiet innovattivi. Ir-regolamentazzjoni, kemm fil-livell Ewropew kif ukoll f'dak tal-Istati Membri, jenħtiegħ għalhekk li tkun tohloq bilanċ bejn il-prevedibbiltà u l-flessibiltà. Hija għandha tiggarrantixxi kompetizzjoni ġusta mingħajr ma' tikkastiga l-falliment jew it-teħid ta' riskji.

Fil-kuntest tal-Qafas Finanzjarju Pluriennali ġdid, il-Kummissjoni se tkompli tissimplifika r-regoli tagħha dwar **l-Għajnuna mill-Istat** sabiex ittejjeb is-sinergiji u biex issostni l-finanzjament pubbliku ta' proġetti innovattivi. Hija se tiffaċilita t-taħlit bejn fondi tal-UE u dawk nazzjonali. Hija se tippermetti ukoll li proġetti ta' Orizzont Ewropa, bit-tikketta tas-“Sigill ta' Eċċellenza” jkunu jistgħu jakkwistaw fondi b'mod aktar faċil fil-livell regional taħt il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej³³.

Ir-regolaturi huma atturi kruċjali fl-innovazzjoni, kemm fil-ħolqien tal-kundizzjonijiet ideali kif ukoll sabiex jiġi żgurat li r-regolamentazzjoni timxi 'il quddiem daqstant malajr daqskemm jagħmlu dan il-prodotti u s-servizzi. Sabiex jiġi żgurat li l-politiki Ewropej jiġu żviluppati b'sens ta' innovazzjoni, il-Kummissjoni Ewropea diġà tapplika **l-Prinċipju tal-Innovazzjoni**³⁴ meta tkun qiegħda thejji inizjattivi leġislattivi maġġuri. L-Istati Membri jenħtiegħ li jhaffu l-pass rigward sforzi simili. Hemm bżonn li l-oqsfa regolatorji jagħmluha possibbli li jsir aktar ittestjar, aktar tagħlim u adattament u li l-politiki pubbliċi jagħmlu użu aħjar mid-dejta u l-analitika kollha eżistenti.

Sabiex jiġi ċċarat kif ir-rekwiżiti regolatorji eżistenti japplikaw għal ideat innovattivi, il-Kummissjoni qiegħda tippilota **Ftehimiet ta' Innovazzjoni** sabiex l-innovaturi jingħataw għajnuna jindirizzaw ostakoli regolatorji perċepiti tal-UE. L-ewwel riżultati f'eżerċizzji pilota li jinvolvu batterji u użu mill-ġdid tal-ilma jindikaw li l-esperjenza tista' tipprovdi materjal utli għat-titjib tar-regolamentazzjoni u tal-promozzjoni tal-innovazzjoni.

Sabiex tiġi stimulata kultura ta' esperimentazzjoni u teħid ta' riskju, hija wkoll ta' importanza kritika li jkun hemm regolamentazzjoni effettiva fil-livell nazzjonali. F'dan is-sens, il-Kummissjoni pproponiet **liġi ġdida dwar l-insolvenzi** sabiex tippermetti lil kumpaniji li qegħdin jithabtu biex jibqgħu joperaw biex jagħmlu ristrutturar sa minn kmieni, u biex jiġu evitati l-fallimenti. Dan jagħti t-tieni ċans lil innovaturi u imprendituri onesti billi jiġu liberati għal kollox mid-djun marbutin ma' imprints tan-negozju preċedenti wara perjodu ta' tliet (3) snin, b'limitazzjonijiet xierqa sabiex jiġu salvagwardjati interessi ġenerali ġġustifikati³⁵.

Bħala għajnuna fil-ħolqien u t-tkabbir tad-domanda għal soluzzjonijiet innovattivi mill-awtoritajiet pubbliċi, il-Kummissjoni llum ippubblikat **Linji Gwida dwar l-Akkwist Pubbliku ta' Innovazzjoni**, dwar kif jista' jiġi implimentat akkwist pubbliku favur l-innovazzjoni, inkluż haġna eżempji ta' Prattika tajba.³⁶

³³ Is-Sigill ta' Eċċellenza jiċċertifika internazzjonalment proġetti eċċellenti, iżda mhux iffinanzjati, ipprezentati lill-programm Orizzont 2020 sabiex ikunu jistgħu jiġu ffinanzjati mill-Fondi Strutturali.

³⁴ Il-Prinċipju tal-Innovazzjoni huwa parti integrali mill-approċċ tar-Regolamentazzjoni Aħjar tal-UE, u jiżgura li kull fejn jiġu żviluppati politika u leġislażjoni, l-impatt tagħhom fuq l-innovazzjoni jkun evalwat bis-siġh.

³⁵ Il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea għal Direttiva dwar oqfsa ta' ristrutturar preventiv u tat-tieni opportunità, kif ukoll miżuri sabiex tiżied l-effiċjenza tal-proċeduri tar-ristrutturar, tal-insolvenza u tal-ħelsien mid-dejn(http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/image/document/2016-48/proposal_40046.pdf)

³⁶ C(2018) 3051.

Passi kruċjali

- It-tfassil ta' oqfsa regolatorji tal-UE u nazzjonali li jibghu validi fil-futur, li japplikaw il-prinċipju tal-innovazzjoni. Dan ikun jiżgura li kull fejn jiġu rieżaminati, żviluppati jew implimentati politika u leġislazzjoni, l-impatt fuq l-innovazzjoni jkun evalwat bis-sħiħ.
- Tinghata prijorità lit-traspożizzjoni tad-Direttiva dwar oqfsa ta' ristrutturar preventiv u tat-tieni opportunità, kif ukoll miżuri sabiex tiżdied l-effiċjenza tal-proċeduri tar-ristrutturar, tal-insolvenza u tal-helsien mid-dejn.
- Il-Kummissjoni se tkompli tissimplifika r-regoli tagħha dwar l-ghajnuna mill-Istati. Dan ikun ta' għajnuna biex tiġi ffaċilitata l-kombinazzjoni bla xkiel ta' fondi differenti, kif ukoll ikun ta' għajnuna għat-titjib tal-użu ta' standards komuni ta' valutazzjoni għal proġetti ta' riċerka u innovazzjoni.

2.3 L-Ewropa tikseb post minn ta' quddiem fl-innovazzjoni li tohloq is-swieq

Fejn tidhol ix-xjenza, l-Ewropa hija minn ta' quddiem nett fid-dinja. Fostna għandha fost l-imħuħ l-aktar kreattivi u imprenditorjali u whud mill-aktar ideat innovattivi fid-dinja kollha. Dan iwassal għal hafna, iżda għadna qeghdin nithabtu sabiex dik l-innovazzjoni tasal fis-swieq.

L-Ewropa għandha relattivament suċċess fejn jidhlu ż-żieda fil-valur jew is-sostenn tiegħu għal prodotti, servizzi u proċessi eżistenti, dik li tissejjaħ l-innovazzjoni inkrementali. Dan rajnieh f'setturi daqshekk varjati bħal ma huma l-ispace, l-ajrunawtika, il-farmaċewtika, l-elettronika, l-enerġija rinnovabbli, l-industrija b'bażi bijoloġika u l-manifattura avvanzata. Imxejna wkoll 'il quddiem fl-ghoti ta' sostenn lill-innovazzjoni permezz ta' Teknoloġiji Abilitanti Essenzjali, bħal ma huma r-robotika, il-fotonika u l-bijoteknoloġija³⁷. Dawn it-teknoloġiji jistgħu jintużaw u jiġu applikati madwar hafna industriji, jiġġeneraw l-għarfien u forom godda ta' parteċipazzjoni u huma kruċjali fl-indirizzar ta' sfidi soċjetali ċentrali, filwaqt li jinghata sostenn lit-tmexxija industrijali tal-UE³⁸.

Iżda jehtieg li l-Ewropa tagħmel aktar biex tiġġenera innovazzjonijiet radikali u rivoluzzjonarji.

Innovazzjoni rivoluzzjonarja twassal għal prodotti, servizzi jew proċessi għal kollox godda, jew għal titjib sostanzjali fil-kwalità ta' dawh eżistenti. Eżempju ta' dan huwa l-irduppar tal-intensità tal-enerġija f'batteryja għal karozza li taħdem bl-elettriku. Dan jiftaħ mudelli u opportunitajiet fi swieq sħaħ godda. Imqabbla mal-innovazzjoni inkrementali, l-innovazzjonijiet rivoluzzjonarji għandhom tendenza li jkunu ġejjin minn parteċipanti godda fis-suq, hafna minnhom kumpaniji godda li ma jkollhomx assi jew flussi ta' flus eżistenti. Ikollhom tendenza li jieħdu riskji akbar fejn jidhlu t-teknoloġija, is-suq u r-regolamentazzjoni. *Innovazzjoni radikali* hija waħda li thedded li minhabba fiha xi soluzzjoni jew industrija eżistenti tispicċa bla użu. Eżempji klassiċi jinkludu l-smartphone u s-servizzi ta' smigh tal-mużika u l-videos fuq l-internet. L-innovazzjonijiet li jharbtu johlqu prodotti u servizzi totalment godda, kif ukoll mudelli godda ta' negozju u f'xi każijiet anki swieq godda.

³⁷ http://ec.europa.eu/research/industrial_technologies/pdf/re_finding_industry_022018.pdf#view=fit&pagemode=none

³⁸ Ir-Rapport "Re-finding Industry –Defining Innovation", Grupp ta' Livell Għoli indipendenti ta' Teknoloġiji Industrijali, il-Kummissjoni Ewropea, 2018.

L-innovazzjonijiet radikali u dawk rivoluzzjonarji għadhom rari wisq fl-Ewropa. Dan minhabba firxa ta' fatturi, inkuz in-nuqqas ta' kapital ta' riskju, biża' mir-riskju li għandha għeruw fondi, nuqqas ta' trasferiment ta' teknoloġiji godda mill-bażi ta' riċerka, u nuqqas ta' hila biex jiġi sfruttat id-daqs tal-Unjoni. Ftit wisq kumpanji godda Ewropej jibqgħu jeżistu lil hinn mill-fażi inizjali ta' bejn sentejn u tliet snin (2-3). Fost dawk li jirnexxielhom jibqgħu jeżistu lil hinn minn dan il-perjodu, ftit wisq jirnexxielhom jiżviluppaw u jsiru ditti kbar u li jestendu hidmiethom madwar id-dinja³⁹. Anqas minn 5% tal-Impriżi Żgħar u Medji fl-Ewropa jikbru biex jilhqqu livell internazzjonali⁴⁰.

Sabiex tingħata għajnuna fis-sostenn tal-innovazzjonijiet rivoluzzjonarji maġġuri fl-Ewropa, il-Kummissjoni qiegħda tippromponi l-holqien ta' **Kunsill Ewropew tal-Innovazzjoni**. Il-Kunsill Ewropew tal-Innovazzjoni se joffri punt ta' kuntatt wiehded għal teknoloġiji b'potenzjal kbir u rivoluzzjonarji, kif ukoll għal kumpaniji innovattivi li jkollhom il-potenzjal li jestendu hidmiethom. Se jsostni l-perkorsi kummerċjali ta' ideat promettenti mir-riċerka sal-industrija. Dan se jsir permezz ta' kumpaniji stabbiliti godda jew permezz ta' trasferimenti lill-industrija. Se jsostni l-estensjoni tal-innovazzjoni fil-fażi tal-bidu sabiex jiġi żgurat li din tittraduċi ruħha f'aktar impjiegi u tkabbir.⁴¹ Dan isir billi l-istrutturi eżistenti jiġi razzjonalizzati u ssimplifikati. Huwa se jkun qiegħda jopera b'mod kumplimentari mal-**Istitut Ewropew tal-Innovazzjoni u t-Teknoloġija**.

Digà tnieda eżerċizzju pilota, li qiegħed jiġbor skemi rilevanti eżistenti u jintroduċi l-ewwel riformi f'Orizzont 2020. Ġew identifikati EUR 2,7 biljun għal dan għal bejn l-2018 u l-2020. Il-Kunsill Ewropew tal-Innovazzjoni futur u stabbilit bis-sħiħ, se jkun ġestiti b'tali mod li jippermetti l-investimenti fi proġetti b'riskju għoli. Abbażi ta' pariri strateġiċi minn innovaturi ewlenin, se jipprioritizza l-eċċellenza u l-iskala tal-impatt. Għandu jaċċellera l-kummerċjalizzazzjoni u l-estensjoni tal-innovazzjonijiet minn kumpaniji godda li jirriżultaw minn proġetti ta' Orizzont Ewropa. Għandu wkoll jipprovdi pariri dwar skemi ta' finanzjament għar-riċerka u l-innovazzjoni sabiex jiġi żgurat li jkun hemm attenzjoni, skala u twettiq ta' prioritajiet ta' politika Ewropej.

Il-Kummissjoni se tikkumplimenta dan bl-inizjattiva tar-**Radar tal-Innovazzjoni**, strument li jippermetti li jiġu identifikati l-innovazzjonijiet li jkollhom potenzjal fis-suq, iffinanzjati mill-baġit tal-UE.

Passi kruċjali

- **Jiġi stabbilit Kunsill Ewropew tal-Innovazzjoni sabiex jidentifika u jestendi innovazzjonijiet rivoluzzjonarji u radikali. L-attenzjoni se tintefa' fuq innovazzjonijiet li jiżviluppaw malajr, u ta' riskju għoli, li jkollhom potenzjal qawwi li johlqu swieq għal kollox godda.**

³⁹ Il-perċentwali ta' ditti li ma jikbru xejn, jew b'anqas minn 5% hija ta' aktar minn 45% fl-Ewropa, meta mqabbla ma' 37% fl-Istati Uniti. Il-Parlament Ewropew (2017), Helping European SMEs to grow. [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA\(2017\)603967](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA(2017)603967)

⁴⁰ In-nuqqasijiet tal-UE huma evidenti mill-assenza kwazi totali ta' kumpaniji bbażati fl-UE mil-lista ta' kumpaniji teknoloġiċi ta' fuq quddiem nett fid-dinja.

⁴¹ Il-Grupp ta' Livell Għoli ta' Innovaturi fir-rapport tagħhom "Europe is back: accelerating breakthrough innovation" (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/eic_hlg_bz_web.pdf).

2.4 L-istabbiliment ta' missjonijiet ta' riċerka u innovazzjoni li joperaw madwar l-UE kollha

Is-sostenn Ewropew għar-riċerka u l-innovazzjoni jgħin lill-UE tikseb il-prijoritajiet tagħha, jagħmel il-hajja ta' kuljum taċ-ċittadini aktar faċli, u jgħin biex isiru avvanzi rivoluzzjonarji li jaffettwaw lil miljuni ta' nies madwar id-dinja. Mit-twettiq tal-impenji tagħna skont il-Ftehim ta' Pariġi dwar it-tibdil fil-klima, għall-iskoperta ta' pjaneti godda, għall-kisba ta' avvanzi maġġuri fit-trattament tal-kanċer, il-finanzzjament tal-UE għandu valur miżjud reali u li jidher. Jista' anki jgħinek biex, fil-futur mhux imbiegħed, tipprintja verzjoni 3D tad-dar li ilek tohlom biha.

L-Ewropa tista' tmexxi dan il-valur miżjud pass 'il quddiem billi tistabbilixxi missjonijiet ta' riċerka u innovazzjoni li joperaw madwar l-UE. Xogħol dawn ikun li jistabbilixxu miri ambizzjużi li jimbuttaw 'il quddiem il-fruntieri tar-riċerka u l-innovazzjoni, jimbuttaw l-aġenda tagħna dwar l-impjiegi, it-tkabbir u l-kompetittività, u jgħinu fis-soluzzjoni ta' xi wħud mill-akbar sfidi tas-soċjetà. Dawn il-missjonijiet jigu ddefiniti f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri, mal-partijiet konċernati u maċ-ċittadini. Jistgħu jvarjaw mill-għlieda kontra l-mard, għat-trasport nadif, jew għall-oċeani mingħajr plastik.

Fl-għarfien li dak li jtwettaq jitkejjel, dawn il-missjonijiet ikollhom jistabbilixxu objettivi ambizzjużi, immirati u marbuta bi skadenza ta' żmien. Jekk wieħed jieh u l-eżempju tal-plastik fl-oċean, dawn l-objettivi jistgħu jkunu jinkludu, pereżempju, it-tnaqqis tal-ammont ta' plastik li jispiċċa fl-ambjent marittimu b'90% u li jingabar aktar minn nofs il-plastik li hemm jigr i fl-oċeani tagħna sal-2025.

Il-missjonijiet se jinkoraġġixxu l-investiment u l-partecipazzjoni madwar diversi setturi matul il-katina ta' valur, l-oqsma ta' politika (pereż. l-enerġija u l-klima, it-trasport, il-manifattura avvanzata, is-saħħa u n-nutrizzjoni, il-qasam diġitali), id-dixxiplini xjentifiċi (inkluzi x-xjenzi soċjali u l-umanitajiet), kif ukoll fost atturi u partijiet interessati differenti. Dan jirrekjedi proċess inklussiv li jidentifika oqsma bl-akbar potenzjal fejn tidhol l-iskala tal-impatt ekonomiku fuq naħa, u li jindirizza l-isfidi soċjetali fuq in-naħa l-oħra. Il-missjonijiet jista' jkollhom attenzjoni soċjetali, xjentifika jew teknoloġika u għandhom johlqu sinerġiji mal-istrategiji ta' riċerka u innovazzjoni fil-livell tal-Istati Membri, dak reġjonali u dak lokali.

Il-missjonijiet għandhom jinkoraġġixxu u anki jirrikjedu l-esperimentazzjoni u t-teħid tar-riskji. Se jkunu jistgħu jibnu u jkomplu fuq l-esperjenza tal-proġetti ewlenin Grafen u ta' Mohħ il-Bniedem⁴², u aktar reċenti tal-proġett Quantum, li kollha kemm huma wrew ambizzjoni kif ukoll approċċ qawwi xprunat mit-teknoloġija, ibbażata fuq ir-riċerka multidixxiplinarja.

Passi kruċjali

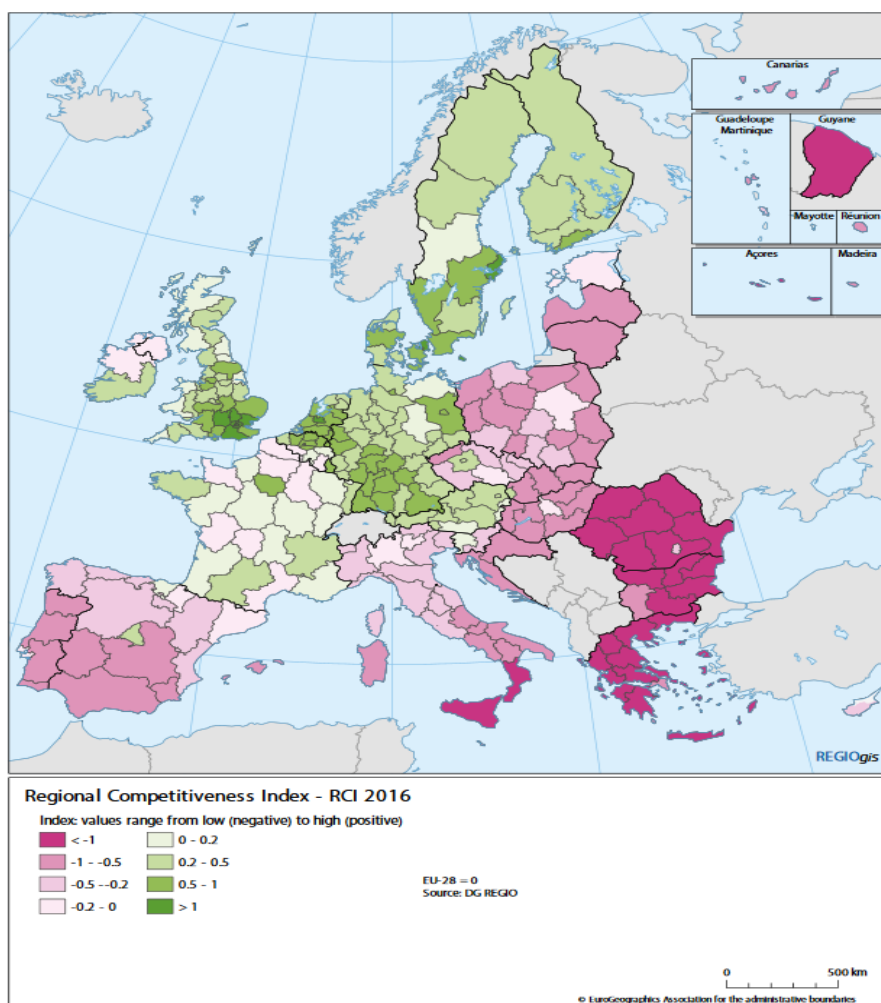
- **It-tnedija tal-ewwel ġabra ta' missjonijiet ta' riċerka u innovazzjoni fil-livell tal-UE b'miri qawwija u ambizzjużi u valur miżjud Ewropew qawwi**

⁴² Grafen huwa Proġett ta' Orizzont 2020 inniedi mill-UE fl-2013. Hija waħda mill-akbar inizjattivi ta' riċerka li l-Ewropa qatt ħadet li għandha l-ghan li l-grafen (materjal tal-karbonju estremament irqi li jista' jieh u post is-silicju) u materjali ta' żewġ dimensjonijiet johlqu mil-laboratorji jibdeu jintużaw fis-soċjetà Ewropea. Mohħ il-Bniedem huwa Proġett ta' Orizzont 2020 inniedi fl-2013 li għandu l-ghan li jaċċellera l-oqsma tan-newroxjenzi, tal-kompjuterizzazzjoni u tal-medicina marbuta mal-mohħ. Huma t-tnejn iffaċilitati mill-investimenti tal-Fond Ewropew tal-Iżvilupp, rispettivament fl-Istitut Graphene f'Manchester u fl-Istitut Ewropew għall-Komputazzjoni Newromorfika f'Heidelberg.

2.5 Is-sostenn ghat-tifrix rapidu tal-innovazzjoni u biex din tibda tintuża madwar l-Unjoni

Kien hemm żmien meta kien hemm qasma ċara fl-Ewropa fejn tidhol l-innovazzjoni, bejn it-Tramuntana u n-Nofsinhar, il-Punent u l-Lvant. Madankollu, dik il-qasma issa hija aktar sottili, hekk kif għadd ta' pajjizi għamlu progress sinifikanti 'il quddiem biex laħqu lil oħrajn, speċjalment fejn jidhlu l-livelli ta' investiment. Fil-partijiet kollha tal-Ewropa feġġew rqajja' ta' eċċellenza xjentifika u teknoloġika. Izda l-qasma fl-innovazzjoni bejn reġjun u ieħor għadha hemm, b'diversi żoni li baqgħu lura b'mod sinifikanti fejn jidhlu l-investiment, il-kapaċità ta' innovazzjoni u l-prestazzjoni. Id-dgħujfijiet fit-tixrid tal-innovazzjoni jispjegaw parti kbira għaliex fl-Ewropea hemm tkabbir kajman fil-produttività aggregata⁴³.

Il-prestazzjoni tar-reġjuni tal-UE fejn tidhol l-innovazzjoni⁴⁴

Hemm b'żonn sforzi addizzjonali sabiex tiġi aċċellerata l-introduzzjoni tal-innovazzjoni f'reġjuni anqas żviluppati u f'setturi aktar tradizzjonali. Hemm b'żonn li l-investimenti jsiru

⁴³ Science Research and Innovation Performance of the EU 2018"(https://ec.europa.eu/info/support-policy-making-eu-and-horizon-2020-associated-countries/srip-report_en)

⁴⁴ Sors: Il-Kummissjoni Ewropea, id-Direttorat-Ġenerali għall-Politika Reġjonali u Urbana.

aktar effiċjenti, effettivi u aktar imfassla għall-htigijiet reġjonali u lokali. Il-finanzjament tal-UE kien strumentali fl-iżvilupp ta' ekosistemi reġjonali innovattivi, inklużi "Ċentri ta' Innovazzjoni" li permezz tagħhom l-Impriżi Żgħar u Medji jkollhom aċċess faċli għall-infrastruttura u għall-għarfien espert biex jesperimentaw b'teknoloġiji ġodda. Sabiex dawn l-isforzi jiġu sostnuti, **l-Istrateġiji ta' Speċjalizzazzjoni Intelligenti** huma kruċjali biex jiġi żgurat li r-reġjuni tal-UE jkunu jistgħu jisfruttaw il-potenzjal tagħhom u jirnexxu fejn tidhol it-tranżizzjoni industrijali bbażata fuq l-innovazzjoni⁴⁵.

Sa mill-2014, l-attenzjoni fuq l-innovazzjoni fi hdan **il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej** giet imsahha permezz ta' 120 Strateġija ta' Speċjalizzazzjoni Intelligenti li jippromwov u l-innovazzjoni abbażi tal-vantaġġi ta' kull reġjun. Madwar EUR 80 biljun huma disponibbli mill-**Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali** sabiex tiġi inkoraġġita l-imprenditorija, id-digitizzazzjoni u r-riċerka fin-negozju, b'mod partikolari fir-reġjuni l-anqas żviluppati. **Il-Fond Soċjali Ewropew u l-Programm Erasmus+** isostnu l-investiment fl-iżvilupp tal-hiliet tan-nies. Il-Politika Agrikola Komuna ssahhah il-kapaċità ta' innovazzjoni f'żoni rurali permezz ta' appoġġ għall-adozzjoni ta' opportunitajiet ibbażati fuq teknoloġija digitali.

Biex l-Ewropa tkun tista' tibni kapaċità ta' innovazzjoni aktar qawwija u biex ikun hemm tixrid aktar effettiv u malajr tal-innovazzjoni madwar l-Unjoni, għandna bżonn ta' koordinazzjoni aktar qawwija u aktar strateġika fl-iskemi kollha ta' finanzjament differenti tal-UE, allinjament aħjar tal-prijoritajiet fil-livell Ewropew, inkluż bejn l-Istrateġiji Intelligenti ta' Speċjalizzazzjoni u Orizzont Ewropa. Hemm bżonn ta' aktar sostenn għall-kollaborazzjonijiet transfruntiera u transreġjonali madwar il-katini ta' valur Ewropej u internazzjonali. Il-kapaċità istituzzjonali fil-livell reġjonali u dak lokali wkoll hemm bżonn li tissahhah sabiex jiġu sostnuti r-riformi tas-sistemi tal-innovazzjoni u tinghata spinta lill-iżvilupp tal-hiliet ġodda meħtieġa.

Passi kruċjali

- **L-użu tal-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej sabiex ir-reġjuni kollha jiddahhlu fl-ekonomija tal-innovazzjoni. Għandhom jissahhu u jiġu razzjonalizzati strateġiji ta' speċjalizzazzjoni intelligenti sabiex ikun jista' jinghata sostenn interreġjonali għall-innovazzjoni. Għandhom jinholqu sinerġiji mal-Programm Orizzont Ewropa, il-Fond InvestEU, il-Fond Soċjali Ewropew, il-Programm Erasmus+, il-Programm Ewropa Diġitali, il-Politika Agrikola Komuni u ma' programmi ohra.**

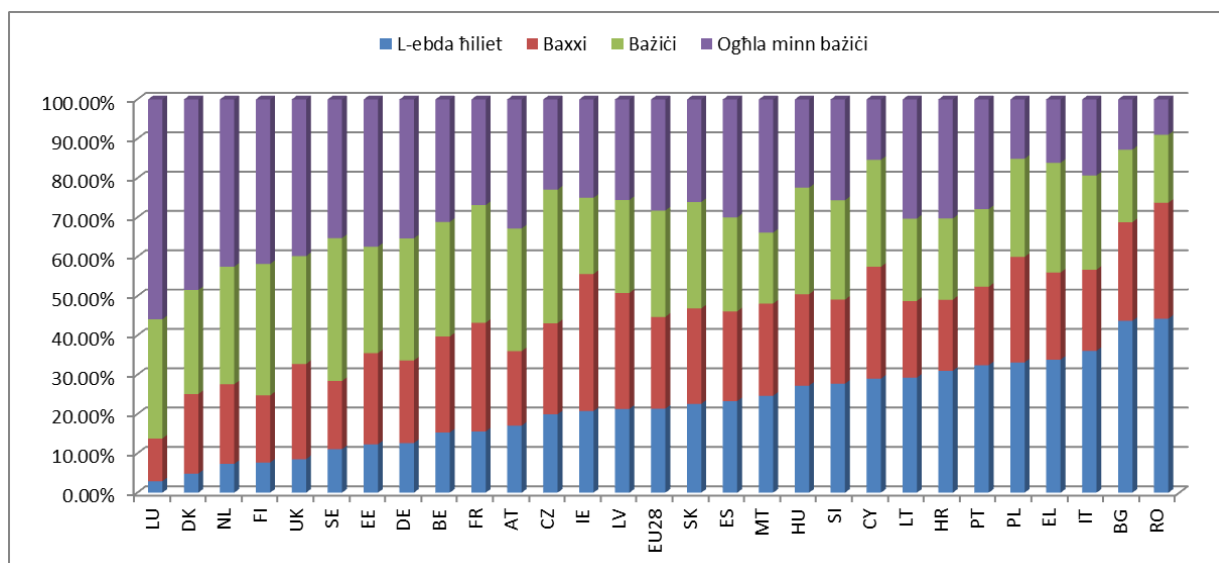
2.6 Isir investiment fil-hiliet fil-livelli kollha u l-universitajiet Ewropej jinghataw il-mezzi biex isiru aktar imprenditorjali u interdixxiplinari

L-iżvilupp ta' soċjetà tat-tagħlim u imprenditorjali fl-Ewropa huwa kruċjali sabiex tiġi xprunata l-innovazzjoni fis-setturi kollha tal-ekonomija u fis-sezzjonijiet kollha tal-popolazzjoni. Hija tirrekjedi tibdil maġġuri fis-sistema edukattiva, ta' taħriġ u tar-riċerka kif ukoll fuq il-post tax-xogħol sabiex jiġi żgurat li t-tagħlim tul il-hajja u t-titjib fil-hiliet tal-forza laborattiva ssir realtà għal kulhadd. Dan hu meħtieġ sabiex jiġu indirizzati l-lakuni u l-ispariġġi fil-hiliet li jeżistu fl-Ewropa. Huwa stmat li madwar 40% tal-haddiema fl-Ewropa

⁴⁵ COM(2017) 376.

għandhom bżonn itejbu l-hiliet digitali tagħhom, filwaqt li 70 miljun Ewropew ma għandhomx hiliet bażiċi fejn jidhlu l-kitba u l-matematika.

Aktar minn nofs iċ-ċittadini kollha għandhom jew hiliet digitali bażiċi, jew ma għandhom xejn⁴⁶

Fuq in-naħa l-oħra tal-firza tal-holiet, l-universitajiet Ewropej jehtieġ li jisfruttaw aħjar il-potenzjal tagħhom ta' innovazzjoni u ta' imprenditorija⁴⁷. Dan se jkun ta' għajjuna biex jiġu ġġenerati ideat u mudelli godda ta' negozju li jistgħu jiġu kkonvertiti f'kumpaniji godda u oħrajn immissla. L-universitajiet għandhom ukoll ikunu aktar lesti jwarrbu l-ostakoli dixxiplinarji u jaħdmu man-negozji u mas-soċjetà ċivili. Barra minn dan, kemm l-edukazzjoni ġenerali kif ukoll dik teknika għandhom ikunu aktar jaqblu ma' dak li jenħtieġu n-negozji u s-soċjetà billi jkunu joffru programmi ta' taġġilim aktar aġli li jgħinu biex jingħalaq l-ispariġġ fil-hiliet, kif ukoll biex jgħinu fit-tixrid aktar malajr, l-użu mill-ġdid u l-aċċess għat-tagħlim.

Fis-Summit ta' Gothenburg, f'Novembru 2017, il-mexxejja tal-Ewropa rrikonoxxew ir-rwol kruċjali tal-edukazzjoni għolja fil-formiment tal-hiliet u l-kompetenzi orjentati lejn il-futur, meħtieġa għal innovazzjoni b'suċċess⁴⁸. Il-Kunsill Ewropew appella lill-Istati Membri, lill-Kunsill u lill-Kummissjoni biex imexxu l-hidma 'il quddiem rigward għadd ta' inizjattivi, inkluż bl-inkoraġġiment tal-preżenza sas-sena 2024 ta' madwar għoxrin "Università Ewropea" magħmula minn networks ta' universitajiet madwar l-UE, iktar karatterizzati minn approċċ minn isfel għal fuq⁴⁹. "L-Universitajiet Ewropej" se jtellgħu l-kooperazzjoni transfruntiera għal livell oġġla, u jmorru lil hinn minn dak li jeżisti llum permezz tal-iżvilupp ta' strateġiji għat-tul għal edukazzjoni, riċerka u innovazzjoni tal-aqwa kwalità, aktar mobbiltà għall-istudenti, il-persunal u r-riċerkaturi, kif ukoll timijiet Ewropej ta' holqien tal-għarfien li jkunu tassew transnazzjonali. Dawn għandhom isiru l-muturi kruċjali fiż-**Żona**

⁴⁶ Sors: Dejta mit-Tabella ta' Valutazzjoni Diġitali, il-Kummissjoni Ewropea.

⁴⁷ <https://heinnovate.eu/en>

⁴⁸ https://ec.europa.eu/commission/publications/eu-leaders-meeting-education-culture_en

⁴⁹ Il-Kunsill Ewropew ta' Diċembru 2017. Bħala reazzjoni, il-Kummissjoni fis-17 ta' Jannar 2018 ipprezentat l-ewwel pakkett ta' miżuri li jindirizzaw il-kompetenzi kruċjali, il-hiliet diġitali kif ukoll il-valuri komuni u l-edukazzjoni inklussiva. It-tieni pakkett, din id-darba dwar l-iffaċilitar tal-għarfien, spinta 'il quddiem għat-tagħlim tal-lingwi, żieda fil-kwalità tal-edukazzjoni u l-indurkar bikrija tat-tfal, u l-progress preżenti rigward l-universitajiet Ewropej, u l-kard tal-istudenti tal-UE, gie pprezentat fis-16 ta' Mejju 2018 permezz ta' COM (2018) 267-272.

Ewropea tal-Edukazzjoni u jikkontribwixxu għall-kompetittività internazzjonali tal-universitajiet fl-Ewropa⁵⁰.

L-użu ta' prattiċi ta' xjenza miftuħa fi stadji differenti tal-karriera tar-riċerkaturi jistgħu wkoll jistimulaw ambjenti ta' karriera li jkunu attraenti għal kulhadd, jingħata aktar għarfien u jiġu ppremjati l-mobbiltà internazzjonali u dik konnessa max-xjenza u n-negozju⁵¹. Anki ll-modernizzazzjoni tal-universitajiet u l-organizzazzjonijiet pubbliċi tar-riċerka għandhom għalhekk jingħataw sostenn permezz tat-**tikketta tax-Xjenza Miftuħa**. Tali tikketta ta' kwalità għolja tista' tingħata bħala premju lil universitajiet individwali u lil sħubijiet transnazzjonali bejn l-universitajiet, u tkun rikonoxxuta f'sostenn mill-UE lil proġetti transnazzjonali fil-futur, li jkun jinvolvi l-universitajiet⁵².

Fil-livell Ewropew, għandna nibqgħu għaddejnin b'inizjattivi li taw prova li jiksbu riżultati tajbin, u għandna nkomplu ntejbuhom, bħal ma huma **l-Istitut Ewropew għall-Innovazzjoni u t-Teknoloġija, l-Azzjonijiet Marie Skłodowska-Curie u l-Inizjattiva tal-Edukazzjoni Għolja Innovate**⁵³. Dawn iservu ta' konnessjoni bejn organizzazzjonijiet ta' negozju, edukazzjoni u riċerka, u jippromwovu l-imprenditorija kif ukoll flussi ta' għarfien aktar qawwija tul il-katina tal-valur.

Għat-tishih tat-trasferiment tal-għarfien, hemm bżonn ta' rabta aktar qawwija bejn l-edukazzjoni vokazzjonali u s-sistemi ta' taħriġ u innovazzjoni, biex jingħata kontribut għal hiliet intelligenti, u għal tlaqqigh aħjar tal-hiliet f'konformità mal-**Aġenda għall-Hiliet għall-Ewropa**⁵⁴.

Barra minn dan, u sabiex tkun issodisfata d-domanda tal-ekonomija l-ġdida u jingħata appoġġ il-holqien ta' forza laborattiva aktar aġli u imprenditorjali, **il-Fond Soċjali Ewropew** se jkompli jgħin lill-Ewropej jakkwistaw hiliet godda u jtejbu dawk li għandhom, filwaqt li **l-Pjan ta' Azzjoni għal Kooperazzjoni Settorjali dwar il-Hiliet**⁵⁵ jista' jgħin fl-aġġustament tat-taħriġ għal xogħlijiet godda f'setturi magħżula. **Il-Pjan ta' Azzjoni dwar l-Edukazzjoni Diġitali u l-Istrateġija dwar il-Hiliet Diġitali** jaħdmu lejn l-indentifikazzjoni u l-iżvilupp ta' bżonnijiet fejn jidhru hiliet għall-futur.

Passi kruċjali

- **Jingħata kontribut lill-modernizzazzjoni tal-universitajiet u tal-organizzazzjonijiet pubbliċi tar-riċerka permezz ta' tikketta tax-Xjenza Miftuħa.**

⁵⁰ Il-hidma rigward l-"Universitajiet Ewropej" għamlet passi malajr 'il quddiem sa minn żmien il-Konkluzjonijiet tal-Kunsill Ewropew u l-ewwel sejha għal proġetti piloti diġà se tkun ippubblikata f'Ottubru li ġej fil-qafas tal-Erasmus+.

⁵¹ <https://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm?pg=home§ion=monitor>

⁵² Għandu jiffassal pakkett ta' inċentivi li jirrikonoxxi skemi eżistenti ta' suċċess kif ukoll li jsostni oħrajn godda għall-iżvilupp tal-hiliet diġitali u imprenditorjali, it-trasferiment tal-għarfien, kurrikula innovattivi, inċentivi għall-karriera, il-mobbiltà transsettorjali u transdixxiplinari.

⁵³ L-inizjattiva "HEInnovate" tippermetti lill-universitajiet jevalwaw il-hiliet tagħhom ta' imprenditorija u ssostni lill-Istati Membri fit-titjib tagħhom.

⁵⁴ COM(2016) 381.

⁵⁵ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=en>

3. Konkluzjonijiet

Il-prospertà ekonomika u soċjali tal-Ewropa tiddependi fuq il-hila tagħna li nagħmlu innovazzjoni. Is-sostenn tal-mudell soċjali u ekonomiku tal-Ewropa, il-modernizzazzjoni tal-industrija u l-bini ta' Unjoni Ewropea koeżiva u inklussiva jfisser li għandu jiġi żgurat li l-innovazzjoni tidhol fil-politiki kollha, kif ukoll fid-deċiżjonijiet soċjali, ekonomiċi u industrijali.

In-natura li qiegħda tinbidel tal-innovazzjoni se ggħib magħha opportunitajiet godda li jmexxu 'il quddiem il-holqien tal-impjiegi u t-tkabbir fl-Ewropa. Hemm bżonn li nkunu fil-pożizzjoni li nahtfu dawn l-opportunitajiet filwaqt li nindirizzaw l-isfidi u l-inċertezza. Meta nagħmlu hekk, irridu nkunu għajnejna miftuħa sabiex il-benefiċċji jkunu mqassma b'mod ġust madwar is-soċjetà tagħna.

Din it-trasformazzjoni se tkun tinhtieg ambizzjoni kondiviża kif ukoll bidla fil-mentalità fejn jidhlu l-innovazzjoni u x-xjenza fl-Ewropa. Agenda kondiviża bejn ir-regjuni, l-Istati Membri u l-Kummissjoni Ewropea hija essenzjali. Irridu nibnu fuq il-punti qawwija tal-Ewropa u nagħtu direzzjoni ġdida kif ukoll impetu ġdid sabiex l-Ewropa tassew tiehu postha fuq quddiem nett fid-dinja f'dak li għandu x'jaqşam mal-innovazzjoni għal kulhadd.

Il-Kummissjoni qiegħda tistieden lill-Mexxejja biex jiddiskutu u jagħtu orjentazzjoni strategika bil-ħsieb li:

1. *Jiġi adottat bla telf ta' żmien il-Qafas Finanzjarju Pluriennali li jmiss, bil-finanzjament propost għall-innovazzjoni, sabiex jiġi żgurat li r-riċerka u l-innovazzjoni jibqgħu jkunu waħda mill-politiki u prijoritajiet ta' finanzjament tal-UE essenzjali għall-futur, fl-istrumenti baġitarji differenti kollha.*
2. *L-Istati Membri jieħdu l-passi meħtieġa biex jimmassimizzaw l-investimenti tagħhom fir-riċerka u l-innovazzjoni biex jilħqu l-mira ta' 3% tal-Prodott Domestiku Gross.*
3. *Jiżdied l-investiment privat fir-riċerka u l-innovazzjoni u jiġu estiżi inizjattivi bħal ma huma VentureEU sabiex tingħata spinta lill-kapital privat ta' investiment u lill-“kapital paċenzjuż”.*
4. *Jiġu stabbiliti oqsfa regolatorji, tal-UE kif ukoll nazzjonali, li jibqgħu validi fil-futur bl-applikazzjoni tal-prinċipju tal-innovazzjoni, b'mod li jiġi żgurat li kull meta l-politika u l-leġiżlazzjoni jiġu rieżaminati, żviluppata jew implimentata, l-impatt fuq l-innovazzjoni jkun evalwat bis-sħiħ.*
5. *Tingħata prijorità lit-traspożizzjoni tad-Direttiva dwar oqfsa ta' ristrutturar preventiv u tat-tieni opportunità, kif ukoll miżuri sabiex tiżdied l-effiċjenza tal-proċeduri tar-ristrutturar, tal-insolvenza u tal-ħelsien mid-dejn.*
6. *Tkompli s-simplifikazzjoni tar-regoli dwar l-għajnujna mill-istat sabiex tiġi ffaċilitata l-kombinazzjoni bla xkiel ta' fondi differenti u l-użu aħjar ta' standards komuni ta' evalwazzjoni għal proġett ta' riċerka u innovazzjoni.*
7. *Jiġi stabbilit Kunsill Ewropew tal-Innovazzjoni sabiex jidentifika u jestendi l-innovazzjoni rivoluzzjonarja u radikali, b'attenzjoni fuq innovazzjonijiet rapidi, ta' riskju għoli, li jkollhom potenzjal qawwi li joħolqu swieq kompletament godda;*
8. *It-tnedija ta' gabra ta' missjonijiet ta' riċerka u innovazzjoni Ewropej b'miri qawwija u ambizzjużi u b'valur miżjud Ewropew qawwi*
9. *L-użu ta' Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej sabiex ir-regjuni kollha jiddaħhlu fl-ekonomija tal-innovazzjoni. Għandhom jissahħu u jiġu razzjonalizzati strategiji ta' speċjalizzazzjoni intelligenti sabiex ikun jista' jingħata sostenn interreġjonali għall-innovazzjoni. Għandhom jinholqu sinerġiji mal-Programm Orizzont Ewropa, il-Fond*

InvestEU, il-Fond Soċjali Ewropew, il-Programm Erasmus+, il-Programm Ewropa Digitali, il-Politika Agrikola Komuni u ma' programmi oħra.

10. Jingħata kontribut lill-modernizzazzjoni tal-universitajiet u tal-organizzazzjonijiet pubbliċi tar-riċerka permezz ta' tikketta tax-Xjenza Miftuħa.